

207 LJUSETS VÄN.

Saima n:o 17 24.IV 1845

Ljuset är min kärleks mål,
 För dess sak jag allt vill våga;
 Ljuset sjelf dock ljus ej tål,
 Bäst i mörkret ses dess låga.
 Ljusets vän, jag kring dess sken
 Starka skuggor då vill breda,
 Mörker främja, för att se'n
 Ljusets seger blott bereda.

10

Momus.

208 LUNKENTUSIADER.

Saima n:o 17 24.IV 1845

De flesta af detta blads ärade läsare hafva säkert icke nyligen läsit 20
 sagan om Lunkentus. Vi hade derföre haft för afsigt att fylla detta
 nummer med den verldsberömda historian, och skulle med vanlig drift
 satt afsigten i verket, om blott ett enda exemplar af sagan kunnat
 uppdrivas i Kuopio. Af det beryktade »Ingenting» finnes väl eljest i
 Saima mer än nog. Men här vore frågan om ett rätt oskyldigt
 Ingenting, hvarpå eljest landets Tidningar uppenbarligen lidit utomor-
 dentlig brist. Har icke här hela tiden bortåt det ena bladet påstått, att
 i landet regnar idel »vatten», det andra att våra litteratörer glömt göra
 en litteratur, det tredje ännu en tredje sak, det fjerde en fjerde o. s. v.
 ända till nio särskilda saker, hvilket allt icke så noga kan specificeras? 30
 Men sådane påståenden äro dock högst försåtliga. Eller hvarföre skulle
 icke äfven det kära fosterlandet kunna flyta af mjölk och hannog, eller
 mera modernt af arrak och socker – upplöst nemligen? Ingen, mena vi,
 kan uppgifva något skäl, hvarföre saken skulle förhålla sig annorlunda.
 Vi veta förvist, att i landet finnas så feta män, som trots någonstädes,
 från hvilka bara vattnet skulle afrinna som från gåsen, och hvilka icke
 ens vilja sätta sitt hufvud i blöt, som man säger, för någon enda sak af,
 hvad Tidningarne må hafva haft att förmåla, mycket mindre af ett
 simpelt vattenregn blötas från hufvudet till fotabjället. Aldrig har man
 heller hört dessa män yttra saknad efter en litteratur; hvilket är det 40
 tydligaste bevis, att en litteratur måste finnas. Huru kunna då Tid-
 ningsredaktörerna vara blinda för dess tillvaro? Kanske har det nu
 kunnat gå dem med denna litteraturs öfriga alster, som det gått oss med
 sagan om Lunkentus, att de nemligen för egen del icke lyckats påträffa
 dem. Men de hade då åtminstone någon gång i sin lefnad bort träffa på
 en vandrande jude, Eugène Sues eller någon annans. Hvad sen? fråga
 de. Det är en verklig glädje, att så der höra Tidningsredaktörerna och
 halfva världen fråga: hvad sen? och ensam vara i stånd att gifva ett svar
 på frågan. Ännu större glädje är det att med svaret en smula kunna
 ruska på jernvigten i Europa och vara öfvertygad, att kabinetet i 50
 konungariket Otaheiti knappt nog anar, hvarifrån den statshvälfvande
 stöten kommer.

Saken med juden är eljest den, att han säljer klockor, icke sådane
 farliga tingestar, som visa, hvad tiden lider, om hvilka man frågar:
 hvad är klockan? – utan koklockor. Träffar nu juden på en sparsam

matmoder, som ingen ko eger och derföre ingen klocka vill köpa, så säger han: »nog får madam ko, bara hon har klocka».

Som juden säger om kon, borde nu redaktörerne tänka om litteraturen. De borde inse, att ingenting är lättare än att få en litteratur, blott man en gång har litteratörer. Och litteratörer har man, det veta vi af en riktig bok, uti hvilken allas deras namn äro ordentligen tryckta, och deraf, att lärda förtjenster belönas, hvaraf klarligen följer, att någon måste ega dem. Ty låtom oss för ett ögonblick antaga, att saken icke så förhölle sig, så vore det ju klart, att den skulle förhålla sig annorlunda.
10 Men annorlunda kan den icke förhålla sig, ty litteratörer kunna ej på en gång vara och icke vara. Altså hafva litteratörerne icke glömt att göra en litteratur. H. S. B. (För de olärda kunna vi nämna, att detta kallas ett indirekt bevis.)

Men kärleken till litteraturen och indirekta bevis kommer oss här att glömma hufvudsaken, hvilken ju var sagan om Lunkentus. Ty vår mening var verkligen den, på det vördsammaste anhålla om hufvudstadens Tidningars benägna biträde. De ega tillträde till stora biblioteker, och med säker kännedom om sagans längd och bredd skall det lätt lyckas dem att någonstädes öfverkomma densamma. Aftryckes den
20 sedan i deras spalter, så skall det vara oss det lättaste i verden att deraf taga ännu ett aftryck. Detta utbyte kunde i mon af behofvet fortsättas en eller flera månaders tid, tills trycksvärtan erkännes vara så hvit som det hvitaste hvita plåster. Ty vi äro fullt öfvertygade derom, att dessa stöflar icke mer än andra äro några ljusets vänner, utan att i dem råder det fullkomligaste mörker.

Men om äfven öfriga Tidningar bestyrka vår utsago, så synes oss likväl intet böra betaga Lunkentusiaden den rogifvande egenskapen af ett oskyldigt Ingenting. Framtiden beror då blott af förmågan att upphitta några och tjugu den berömda sagans vederlikar. Vål kunna vi
30 icke ansvara för den öfriga Tidningspressens åsigt af saken; men vår egen oförgrifliga mening är, att denna press såsom reciterande, sagoberättare, bäst skall fylla sin bestämmelse för samma framtid. Eller vill någon ärad läsare hafva godheten föreslå andra ämnen för ett blad, som skrives, poneras, d. ä. sättes, och imprimeras, d. ä. tryckes?

209 STÄDERNA I FINLAND.

Saima n:o 17 24. IV 1845

40

Såsom Bihang till de utgifna plankartorna har Hr. Gylden numera äfven utgivit »Historiska och Statistiska Anteckningar» om Städerna i Finland. För prenumeranter finnes af arbetet att uttagas på härvarande Provins-Landtmäterikontor; men i landsorternas bokhandel läser den nämnda boken, såsom de flesta i Finland tryckta, sent eller aldrig blifva synlig. Orsaken är, i förbigående sagdt, den, att åtskilliga förläggare icke lemna sina artiklar i kommission utan blott mot kontant betalning eller på fast räkning. Utländningen visar sålunda större förtroende för den Finska bokhandeln än inhemska förläggare.

50

Skriften innehåller en temligen utförlig statistik öfver de skilda städerna. Jemförelsevis få äro de historiska notiserna. Folkmängdens belopp, i sjöstäderna fartygens lästetal, öfverhufvud antalet af handlande samt export och import på olika tider hade lemnat någon ledning för bedömandet af såväl städernas tillväxt, som den inhemska industrins utveckling af. Redan den anställda jemförelsen mellan folkmängden